LEGE nr. 46 din 21 ianuarie 2003

drepturilor pacientului

EMITENT • **PARLAMENTUL**

Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 51 din 29 ianuarie 2003

Data intrării în vigoare 28-02-2003

Formă consolidată valabilă la data 30-06-2021
Prezenta formă consolidată este valabilă începând cu data de 23-11-2020 până la data de 30-06-2021

Notă CTCE
Forma consolidată a LEGII nr. 46 din 21 ianuarie 2003, publicate în Monitorul Oficial nr. 51 din 29 ianuarie 2003, la data de 30 Iunie 2021 este realizată prin includerea modificărilor şi completărilor aduse de LEGEA nr. 50 din 30 martie 2016; LEGEA nr. 191 din 24 iulie 2017; LEGEA nr. 347 din 27 decembrie 2018; LEGEA nr. 150 din 24 iulie 2019; LEGEA nr. 186 din 17 octombrie 2019; LEGEA nr. 257 din 19 noiembrie 2020.
Conţinutul acestui act aparţine exclusiv S.C. Centrul Teritorial de Calcul Electronic S.A. Piatra-Neamţ şi nu este un document cu caracter oficial, fiind destinat informării utilizatorilor.

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Capitolul I
Dispoziţii generale

Articolul 1

În sensul prezentei legi:

a) prin pacient se înţelege persoana sănătoasă sau bolnavă care utilizează serviciile de sănătate;

b) prin discriminare se înţelege distincţia care se face între persoane aflate în situaţii similare pe baza rasei, sexului, vârstei, apartenenței etnice, originii naţionale sau sociale, religiei, opțiunilor politice sau antipatiei personale;

c) prin îngrijiri de sănătate se înţelege serviciile medicale, serviciile comunitare şi serviciile conexe actului medical;

d) prin intervenţie medicală se înţelege orice examinare, tratament sau alt act medical în scop de diagnostic preventiv, terapeutic ori de reabilitare;

e) prin îngrijiri terminale se înţelege îngrijirile acordate unui pacient cu mijloacele de tratament disponibile, atunci când nu mai este posibilă îmbunătăţirea prognozei fatale a stării de boală, precum şi îngrijirile acordate în apropierea decesului.

f) prin reprezentant legal se înţelege soţul/soţia, copiii, părinţii sau celelalte rude până la gradul al IV-lea ale pacientului, tutorele, precum şi orice persoană cu vârsta de minimum 18 ani împliniţi pe care pacientul o desemnează în acest scop prin declaraţie încheiată în formă autentică, care se înregistrează în Registrul naţional notarial de evidenţă a procurilor şi revocărilor acestora şi care va cuprinde drepturile prevăzute de lege ce pot fi exercitate de reprezentant.
La data de 28-07-2019 Articolul 1 din Capitolul I a fost completat de ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 150 din 24 iulie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 619 din 25 iulie 2019

g) prin screening se înţelege examinarea iniţială de prezumţie sau stabilirea existenţei reale a bolilor sau a altor caracteristici biologice ori comportamentale într-o populaţie, care constă în aplicarea unui ansamblu de procedee şi tehnici de investigaţie în scopul descoperirii precoce şi evidenţierii lor într-un stadiu incipient.
La data de 23-11-2020 Articolul 1 din Capitolul I a fost completat de Punctul 1, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 257 din 19 noiembrie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1110 din 20 noiembrie 2020

Articolul 2

Pacienții au dreptul la îngrijiri medicale de cea mai înaltă calitate de care societatea dispune, în conformitate cu resursele umane, financiare şi materiale.

Articolul 2^1

Pacienţii asiguraţi prin Casa Naţională de Asigurări de Sănătate au dreptul la investigaţii gratuite de screening la justa solicitare proprie din momentul încadrării în grupul de risc sau pe baza unei trimiteri de la medicul specialist.
La data de 23-11-2020 Capitolul I a fost completat de Punctul 2, ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 257 din 19 noiembrie 2020, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 1110 din 20 noiembrie 2020

Articolul 3

Pacientul are dreptul de a fi respectat ca persoana umană, fără nici o discriminare.

Capitolul II
Dreptul pacientului la informaţia medicală

Articolul 4

Pacientul are dreptul de a fi informat cu privire la serviciile medicale disponibile, precum şi la modul de a le utiliza.

Articolul 5

(1) Pacientul are dreptul de a fi informat asupra identităţii şi statutului profesional al furnizorilor de servicii de sănătate.

(2) Pacientul internat are dreptul de a fi informat asupra regulilor şi obiceiurilor pe care trebuie să le respecte pe durata spitalizării.

Articolul 6

Pacientul are dreptul de a fi informat asupra stării sale de sănătate, a intervențiilor medicale propuse, a riscurilor potenţiale ale fiecărei proceduri, a alternativelor existente la procedurile propuse, inclusiv asupra neefectuării tratamentului şi nerespectării recomandărilor medicale, precum şi cu privire la date despre diagnostic şi prognostic.

Articolul 7

Pacientul are dreptul de a decide dacă mai doreşte să fie informat în cazul în care informaţiile prezentate de către medic i-ar cauza suferință.

Articolul 8

Informaţiile se aduc la cunoştinţă pacientului într-un limbaj respectuos, clar, cu minimalizarea terminologiei de specialitate. În cazul în care pacientul nu cunoaşte limba română, informaţiile i se aduc la cunoştinţă în limba maternă ori într-o limbă pe care o cunoaşte sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

Dacă pacientul nu este cetăţean român, informaţiile i se aduc la cunoştinţă într-o limbă de circulaţie internaţională sau, după caz, se va căuta o altă formă de comunicare.

La data de 28-07-2017 Articolul 8 din Capitolul II a fost modificat de ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 191 din 24 iulie 2017, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 593 din 25 iulie 2017

Articolul 9

Pacientul are dreptul de a cere în mod expres să nu fie informat şi de a alege o altă persoană care să fie informată în locul său.

Articolul 10

Rudele şi prietenii pacientului pot fi informați despre evoluţia investigațiilor, diagnostic şi tratament, cu acordul pacientului.

Articolul 11

Pacientul are dreptul de a cere şi de a obţine o altă opinie medicală.

Articolul 12

Pacientul sau persoana desemnată în mod expres de acesta, conform prevederilor art. 9 şi 10, are dreptul să primească, la externare, un rezumat scris al investigaţiilor, diagnosticului, tratamentului, îngrijirilor acordate pe perioada spitalizării şi, la cerere, o copie a înregistrărilor investigaţiilor de înaltă performanţă, o singură dată.

La data de 07-04-2016 Art. 12 a fost modificat de art. unic din LEGEA nr. 50 din 30 martie 2016 publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 247 din 4 aprilie 2016.

Capitolul III
Consimţământul pacientului privind intervenţia medicală

Articolul 13

Pacientul are dreptul să refuze sau să oprească o intervenţie medicală asumându-și, în scris, răspunderea pentru decizia sa; consecinţele refuzului sau ale opririi actelor medicale trebuie explicate pacientului.

Articolul 14

Când pacientul nu îşi poate exprima voinţa, dar este necesară o intervenţie medicală de urgență, personalul medical are dreptul sa deducă acordul pacientului dintr-o exprimare anterioară a voinţei acestuia.

Articolul 15

În cazul în care pacientul necesită o intervenţie medicală de urgență, consimţământul reprezentantului legal nu mai este necesar.

Articolul 16

În cazul în care se cere consimţământul reprezentantului legal, pacientul trebuie să fie implicat în procesul de luare a deciziei atât cât permite capacitatea lui de înţelegere.

Articolul 17

(1) În cazul în care furnizorii de servicii medicale consideră că intervenţia este în interesul pacientului, iar reprezentantul legal refuză să îşi dea consimţământul, decizia este declinată unei comisii de arbitraj de specialitate.

(2) Comisia de arbitraj este constituită din 3 medici pentru pacienții internați în spitale şi din 2 medici pentru pacienții din ambulator.

Articolul 18

Consimţământul pacientului este obligatoriu pentru recoltarea, păstrarea, folosirea tuturor produselor biologice prelevate din corpul său, în vederea stabilirii diagnosticului sau a tratamentului cu care acesta este de acord.

Articolul 19

Consimţământul pacientului este obligatoriu în cazul participării sale în învăţământul medical clinic şi la cercetarea ştiinţifică. Nu pot fi folosite pentru cercetare ştiinţifică persoanele care nu sunt capabile să îşi exprime voinţa, cu excepţia obţinerii consimţământului de la reprezentantul legal şi dacă cercetarea este făcută şi în interesul pacientului.

Articolul 20

Pacientul nu poate fi fotografiat sau filmat într-o unitate medicală fără consimţământul său, cu excepţia cazurilor în care imaginile sunt necesare diagnosticului sau tratamentului şi evitării suspectării unei culpe medicale.

Capitolul IV
Dreptul la confidenţialitatea informaţiilor şi viaţa privată a pacientului

Articolul 21

Toate informaţiile privind starea pacientului, rezultatele investigațiilor, diagnosticul, prognosticul, tratamentul, datele personale sunt confidenţiale chiar şi după decesul acestuia.

Articolul 22

Informaţiile cu caracter confidenţial pot fi furnizate numai în cazul în care pacientul îşi dă consimţământul explicit sau dacă legea o cere în mod expres.

Articolul 23

În cazul în care informaţiile sunt necesare altor furnizori de servicii medicale acreditaţi, implicaţi în tratamentul pacientului, acordarea consimţământului nu mai este obligatorie.

Articolul 24

(1) Pacientul are acces la datele medicale personale.

(2) Pacientul are dreptul de a desemna, printr-un acord consemnat în anexa la foaia de observaţie clinică generală, o persoană care să aibă acces deplin, atât în timpul vieţii pacientului, cât şi după decesul pacientului, la informaţiile cu caracter confidenţial din foaia de observaţie.

La data de 06-01-2019 Articolul 24 din Capitolul IV a fost completat de ARTICOLUL UNIC din LEGEA nr. 347 din 27 decembrie 2018, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 3 din 03 ianuarie 2019

Articolul 25

(1) Orice amestec în viaţa privată, familială a pacientului este interzis, cu excepţia cazurilor în care aceasta imixtiune influenţează pozitiv diagnosticul, tratamentul ori îngrijirile acordate şi numai cu consimţământul pacientului.

(2) Sunt considerate excepţii cazurile în care pacientul reprezintă pericol pentru sine sau pentru sănătatea publică.

Capitolul V
Drepturile pacientului în domeniul reproducerii

Articolul 26

Dreptul femeii la viaţă prevalează în cazul în care sarcina reprezintă un factor de risc major şi imediat pentru viaţa mamei.

Articolul 27

Pacientul are dreptul la informaţii, educaţie şi servicii necesare dezvoltării unei vieţi sexuale normale şi sănătăţii reproducerii, fără nici o discriminare.

Articolul 28

(1) Dreptul femeii de a hotărî dacă să aibă sau nu copii este garantat, cu excepţia cazului prevăzut la art. 26.

(2) Pacientul, prin serviciile de sănătate, are dreptul sa aleagă cele mai sigure metode privind sănătatea reproducerii.

(3) Orice pacient are dreptul la metode de planificare familială eficiente şi lipsite de riscuri.

Capitolul VI
Drepturile pacientului la tratament şi îngrijiri medicale

Articolul 29

(1) În cazul în care furnizorii sunt obligaţi să recurgă la selectarea pacienților pentru anumite tipuri de tratament care sunt disponibile în număr limitat, selectarea se face numai pe baza criteriilor medicale.

(2) Criteriile medicale privind selectarea pacienților pentru anumite tipuri de tratament se elaborează de către Ministerul Sănătăţii şi Familiei în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi şi se aduc la cunoştinţa publicului.

Articolul 30

(1) Intervenţiile medicale asupra pacientului se pot efectua numai dacă există condiţiile de dotare necesare şi personal acreditat.

(2) Se exceptează de la prevederile alin. (1) cazurile de urgență apărute în situaţii extreme.

Articolul 31

Pacientul are dreptul la îngrijiri terminale pentru a putea muri în demnitate.

Articolul 32

Pacientul poate beneficia de sprijinul familiei, al prietenilor, de suport spiritual, material şi de sfaturi pe tot parcursul îngrijirilor medicale. La solicitarea pacientului, în măsura posibilităţilor, mediul de îngrijire şi tratament va fi creat cât mai aproape de cel familial.

Articolul 33

Pacientul internat are dreptul şi la servicii medicale acordate de către un medic acreditat din afară spitalului.

Articolul 34

(1) Personalul medical sau nemedical din unităţile sanitare nu are dreptul să supună pacientul nici unei forme de presiune pentru a-l determina pe acesta să îl recompenseze altfel decât prevăd reglementările de plată legale din cadrul unităţii respective.

(2) Pacientul poate oferi angajaţilor sau unităţii unde a fost îngrijit plăți suplimentare sau donaţii, cu respectarea legii.

Articolul 35

(1) Pacientul are dreptul la îngrijiri medicale continue până la ameliorarea stării sale de sănătate sau până la vindecare.

(2) Continuitatea îngrijirilor se asigură prin colaborarea şi parteneriatul dintre diferitele unităţi medicale publice şi nepublice, spitaliceşti şi ambulatorii, de specialitate sau de medicină generală, oferite de medici, cadre medii sau de alt personal calificat. După externare pacienții au dreptul la serviciile comunitare disponibile.

Articolul 36

Pacientul are dreptul să beneficieze de asistență medicală de urgență, de asistență stomatologică de urgență şi de servicii farmaceutice, în program continuu.

Articolul 36^1

Niciunui pacient nu i se va refuza dreptul la îngrijiri medicale din cauza neînregistrării naşterii sale în actele de stare civilă.

La data de 21-10-2019 Capitolul VI a fost completat de Articolul II din LEGEA nr. 186 din 17 octombrie 2019, publicată în MONITORUL OFICIAL nr. 848 din 18 octombrie 2019

Capitolul VII
Sancţiuni

Articolul 37

Nerespectarea de către personalul medicosanitar a confidenţialităţii datelor despre pacient şi a confidenţialităţii actului medical, precum şi a celorlalte drepturi ale pacientului prevăzute în prezenta lege atrage, după caz, răspunderea disciplinară, contravenţională sau penală, conform prevederilor legale.

Capitolul VIII
Dispoziţii tranzitorii şi finale

Articolul 38

(1) Autorităţile sanitare dau publicităţii, anual, rapoarte asupra respectării drepturilor pacientului, în care se compară situaţiile din diferite regiuni ale țării, precum şi situaţia existentă cu una optimă.

(2) Furnizorii de servicii medicale sunt obligaţi să afişeze la loc vizibil standardele proprii în conformitate cu normele de aplicare a legii.

(3) În termen de 90 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Sănătăţii şi Familiei elaborează normele de aplicare a acesteia, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 39

Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Articolul 40

La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă art. 78, 108 şi 124 din Legea nr. 3/1978 privind asigurarea sănătăţii populaţiei, publicată în Buletinul Oficial, Partea I, nr. 54 din 10 iulie 1978, precum şi orice alte dispoziţii contrare.

Aceasta lege a fost adoptată de Senat în şedinţa din 19 decembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

PREŞEDINTELE SENATULUI

NICOLAE VACAROIU

Aceasta lege a fost adoptată de Camera Deputaţilor în şedinţa din 19 decembrie 2002, cu respectarea prevederilor art. 74 alin. (2) din Constituţia României.

p. PREŞEDINTELE CAMEREI DEPUTAŢILOR,

VIOREL HREBENCIUC

Bucureşti, 21 ianuarie 2003.
Nr. 46.

C.M.C.F. Piatra Neamț